

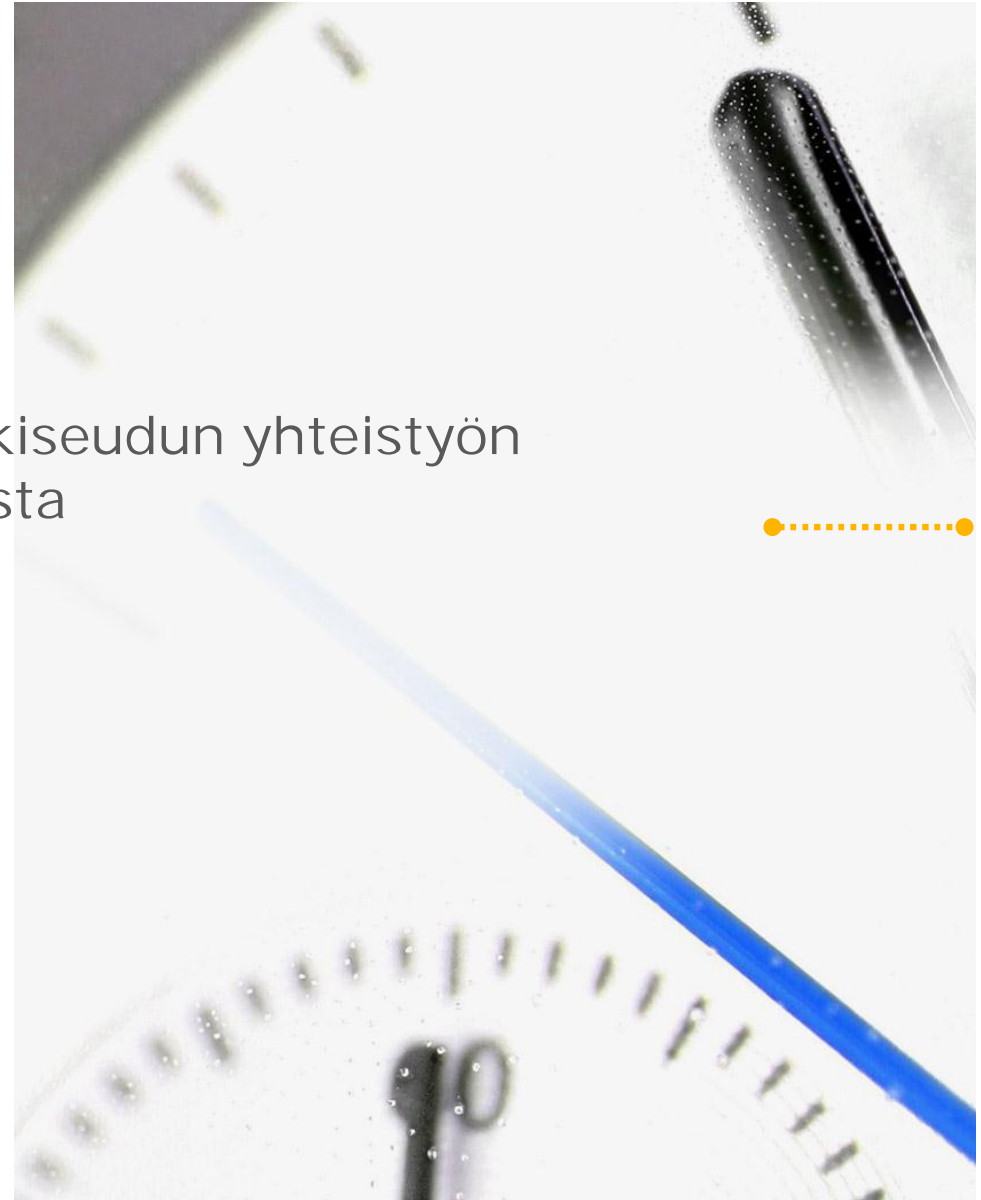
Kysely Tampereen kaupunkiseudun yhteistyön
tulevaisuuden vaihtoehdoista
Orivesi

21.10.2013

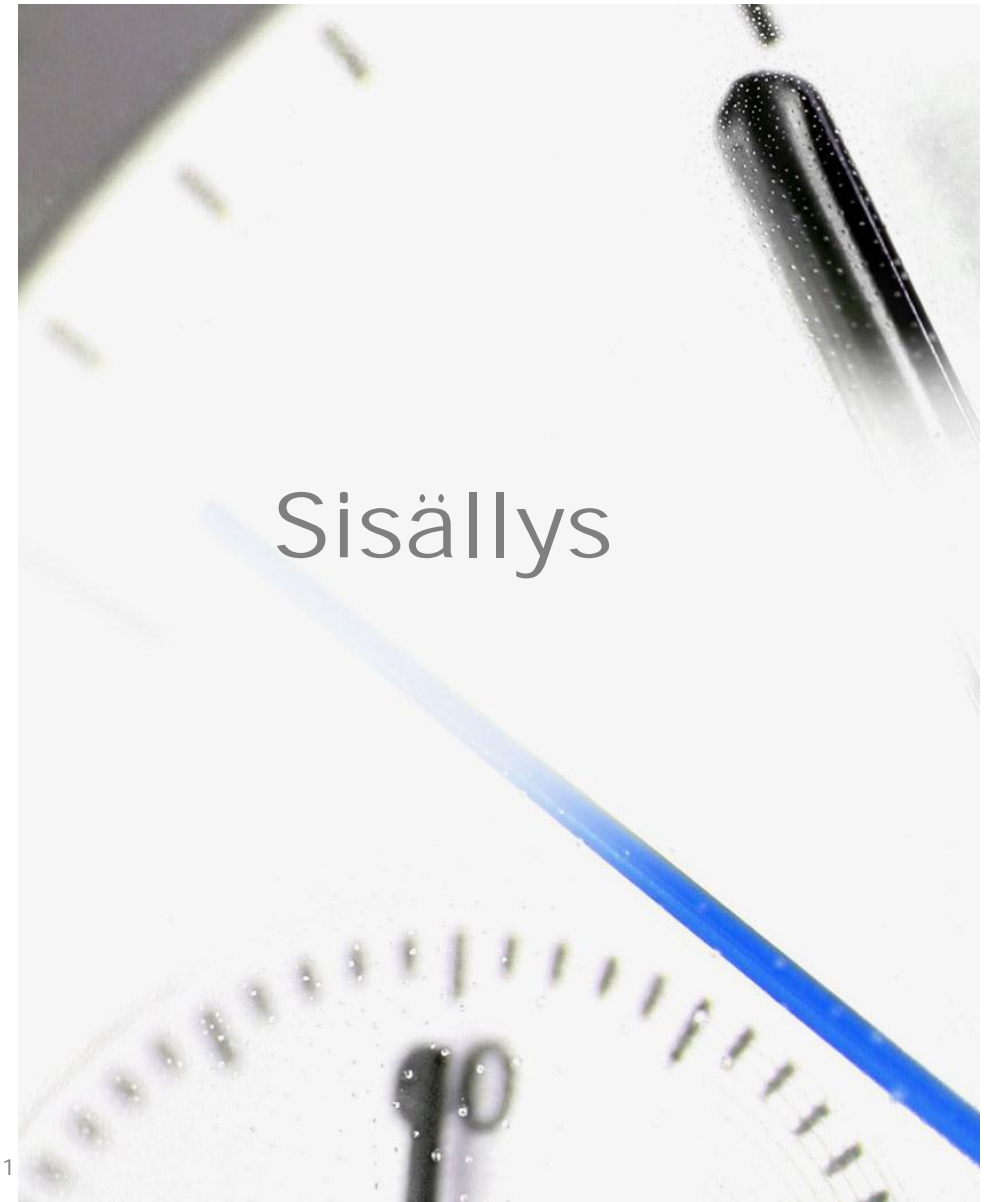
Mikko Kesä
Ari Kurlin

INNOLINK
RESEARCH
TIEDOSTA MENESTYS

1. Yleistä tutkimuksesta
2. Tutkimuksen keskeisiä tuloksia
3. Vastaajien taustatiedot
4. Tutkimuksen tulokset

1. Yleistä tutkimuksesta
2. Tutkimuksen keskeisiä tuloksia
3. Vastaajien taustatiedot
4. Tutkimuksen tulokset

Yleistä tutkimuksesta

YLEISTÄ TUTKIMUKSESTA

Vuoden 2013 aikana Tampereen kaupunkiseudulla toteutetaan kahdeksan kunnan yhteinen selvitys kaupunkiseudun tulevaisuuden suunnasta ja vaihtoehtoista. Selvitys käynnistyi tammikuussa 2013 ja selvitysmiehenä toimii Rauno Saari. Työn aikana mm. arvioidaan erilaisten organisointivaihtoehtojen (kunnat, kuntien välinen yhteistyö, seutuhallinto ja uusi kunta) vaikutuksia Tampereen kaupunkiseudun hyvinvointiin ja kilpailukykyyn.

Seutuselvityksen osana jokaisessa kunnassa toteutettiin syksyn 2013 aikana keskustelutilaisuuksia sekä poliittisille päättäjille että kuntalaisille. Osana selvitystä haluttiin saada myös kuntalaisia aktivoitua laajalti osallistumaan eri vaihtoehtojen arviointiin. Tavoitteena oli myös kerätä kuntalaisten näkemyksiä myöhemmän päätöksenteon tueksi. Näiltä lähtökohdista toteutettiin syksyllä 2013 Tampereen kaupunkiseudun kuntalaiskysely, jossa selvitettiin kaupunkiseudun asukkaiden suhdetta kuntaan, arjen asiointia sekä näkemyksiä kunnallisten tehtävien järjestämisestä jatkossa.

Kysely toteutettiin syys-lokakuussa 2013. Kyselyn kohderyhmänä olivat Tampereen kaupunkiseudun (Kangasala, Lempäälä, Nokia, Orivesi, Tampere, Pirkkala, Vesilahti sekä Ylöjärvi) kuntalaiset. Tavoitteena oli kerätä laajamittaisesti näkemyksiä erilaisilta kuntalaisryhmiltä. Riittävän laajuuden saamiseksi otoskooksi päätettiin 2000 vastaajaa. Vastajaopohja kiintiöitiin väkilukuun nähden mukauttaen.

Kiintiöinti jakautui kunnittain seuraavasti:

- Tampere 900
- Orivesi 100
- Kangasala 200
- Lempäälä 160
- Vesilahti 80
- Pirkkala 160
- Nokia 200
- Ylöjärvi 200

Tiedonkeruu tapahtui ensisijaisesti Internet-pohjaisen vastaajapaneelin kautta. Lisäksi vastausmääriä täydennettiin puhelinhaastatteluilla eri ikäluokista ja kunnista. Oriveden kohdalla vastauksista 13 % kertyi paneelista ja 87 % puhelinhaastatteluun.

Tämä raportti kokoaa yhteen tulokset **Oriveden** osalta. Kokonaistulokset ovat saatavilla pääraportissa.

1. Yleistä tutkimuksesta
2. Tutkimuksen keskeisiä tuloksia
3. Vastaajien taustatiedot
4. Tutkimuksen tulokset

Tutkimuksen keskeisiä tuloksia

TUTKIMUKSEN KESKEISIÄ TULOKSIA

- Kunta koetaan erityisesti tärkeäksi palveluiden järjestäjäksi. Tämä korostuu selvimmin 45-54-vuotiaiden kohdalla. Orivedellä kunta nähdään myös keskimääräistä useammin tärkeäksi osallistumisen ja vaikuttamisen väyläksi. Muihin kuntiin nähden Orivedellä useampi vastaaja asuu haja-asutusalueella. Orivedellä painottuukin myös oma asuinalue kuntaa tärkeämmäksi. Tämä korostuu erityisesti haja-asutusalueilla asuvien keskuudessa. Keskusta-alueella asuville puolestaan juuri oma kunta on tärkeä.
- Oma tai puolison työ tai opiskelu tapahtuu useimmin kaupunkiseudun muussa kunnassa. Tämä korostuu 20-25-vuotiaiden kohdalla. Keskusta-alueella asuvat työskentelevät useimmin Orivedellä. Harrastukset, arkiostokset ja perusterveydenhuolto hoidetaan pääosin asuinkunnassa, viihde ja vapaa-aika ja erikoissairaanhoido useimmin yhtäläisesti molemmissa ja erikoisostokset pääosin kaupunkiseudun muussa kunnassa.
- Vastaajista vain hieman alle puolet pitää nykytilannetta parhaana ratkaisuna koko kaupunkiseudun kehittämiseen. Näkemykset muista ratkaisuista jakaantuvat. Useimmin parhaaksi nähtäisiin kunnan oman roolin vahvistaminen. Yhteistyön vähentäminen ja kunnan oman roolin vahvistaminen nähdään parhaaksi suunnaksi erityisesti palveluiden, kuntatalouden ja kuntaidentiteetin osalta. Elinkeinoelämän kehittämisessä puolestaan luottamus kohdistuu useimmin päätösvallan siirtoon kuntien välisille yhteistyöelimille. Liikenteen suunnittelun kohdalla erityisesti kunnan keskusta-alueella asuvat (69 %) puoltavat yhteistyöelimiä. Myös kaavoituksen ja maankäytön suunnittelun puolesta keskustassa ja taajamissa asuvista yhtä moni pitää tätä parhaana ratkaisuna kuin kunnan oman roolin vahvistamista.
- Kuntaliitoksien kannalla on 16 prosenttia vastaajista ja kuntaliitosta vastaan 37 prosenttia. 35-44-vuotiaat ovat yhtä usein liitosten kannalla kuin niitä vastaan (36 %). 65-74-vuotiaista 75 % vastustaa liitoksia. Jos liitoksia kuitenkin toteutuisi, vajaa kolmannes haluaisi koko kaupunkiseudun liitoksen ja kaksi kolmesta osan kunnista mukaan. Koko kaupunkiseudun liitosta kannatettaisiin tässä tilanteessa keskusta-alueella selvästi eniten. Suosituimmat yksittäiset liitoskumppanit olisivat Tampere ja Kangasala.

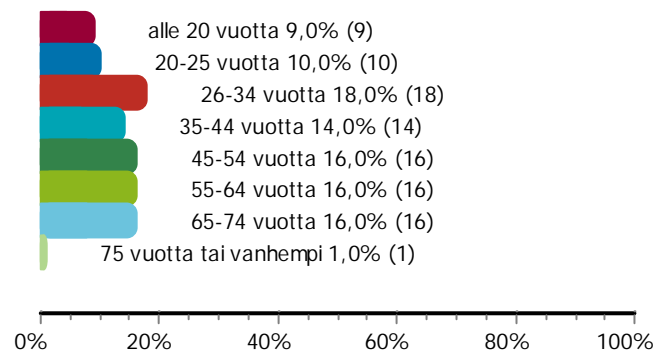
1. Yleistä tutkimuksesta
2. Tutkimuksen keskeisiä tuloksia
3. Vastaajien taustatiedot
4. Tutkimuksen tulokset

A close-up photograph of a pen nib and a scale, with the text 'Vastaajien taustatiedot' overlaid. The pen nib is black and positioned in the upper right corner. The scale is white with black markings and is positioned in the lower right corner. The text is centered in the middle of the image.

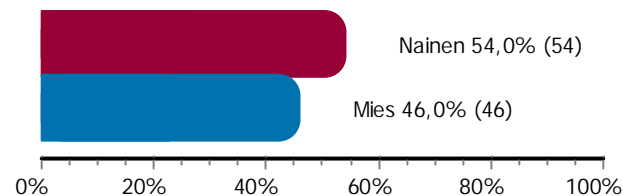
Vastaajien taustatiedot

VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT

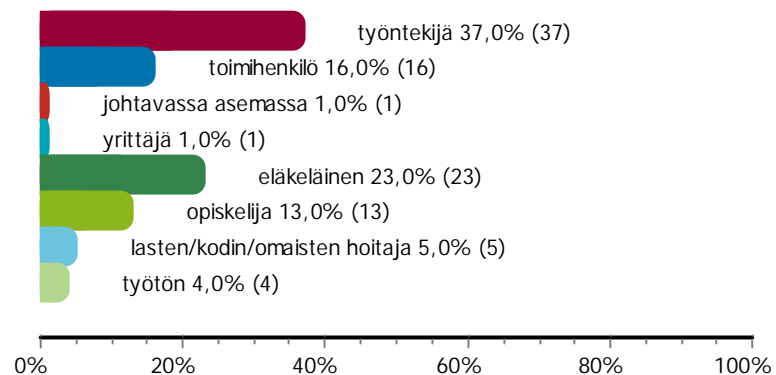
Ikä

Sukupuoli

Ammattiryhmä

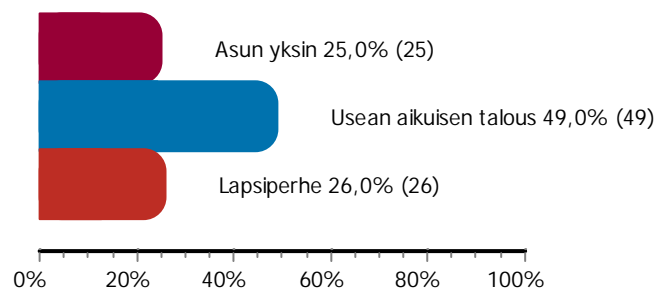

Koko kaupunkiseudun keskimääräiseen nähden Oriveden kohdalla:

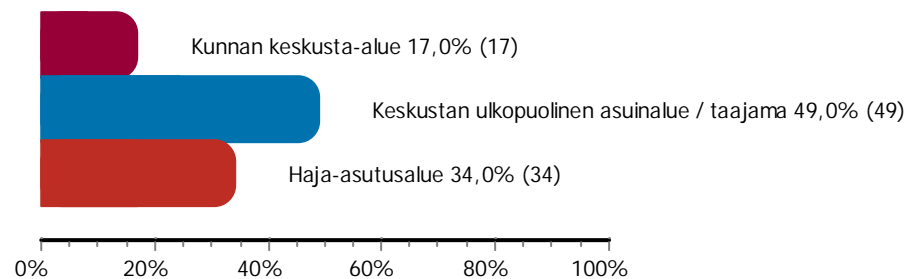
- Alle 20-vuotiaita hieman enemmän ja 20-25-vuotiaita vähemmän
- 26-44-vuotiaita hieman vähemmän ja 55-74-vuotiaita enemmän
- Työntekijöitä hieman enemmän
- Eläkeläisiä hieman enemmän
- Johtavassa asemassa olevia vähemmän
- Työttömiä vähemmän

VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT

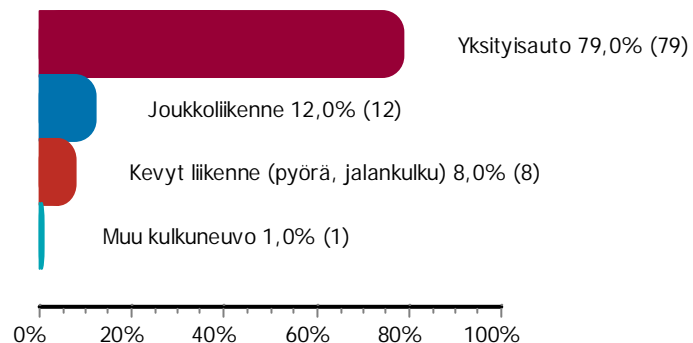
Kotitalouden tyyppi

Asuinalue

Pääasiallinen liikkumisväline työssä ja päivittäisessä asiointissa

Koko kaupunkiseudun keskimääräiseen nähden Oriveden kohdalla:

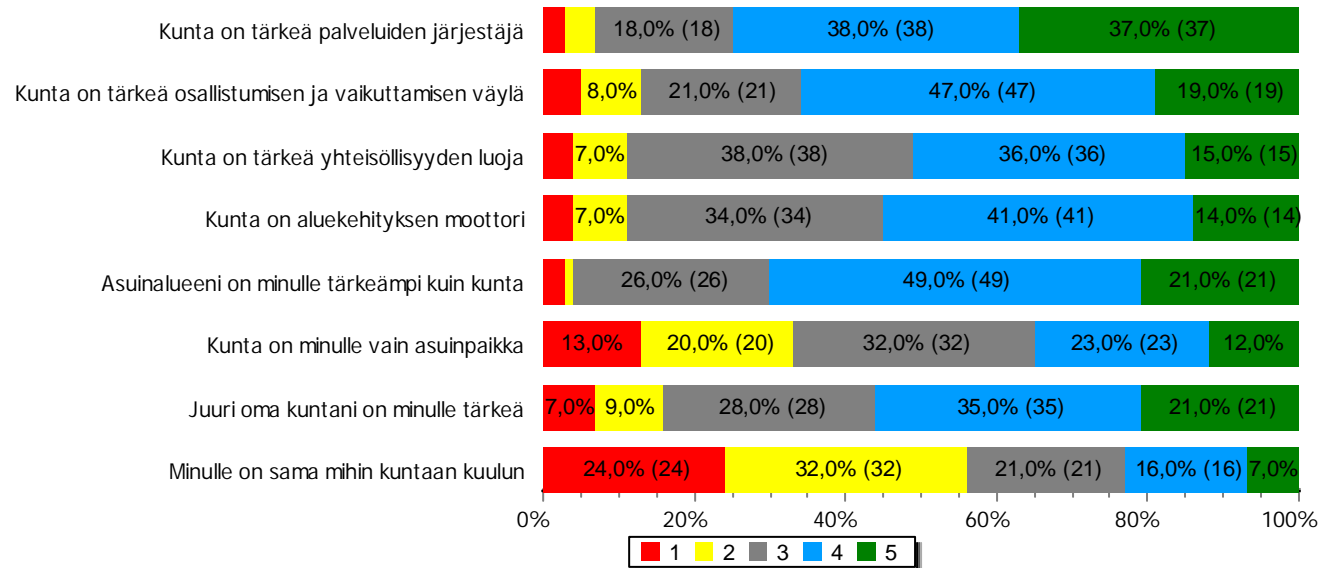
- Usean aikuisen talouksia hieman enemmän
- Kunnan keskusta-alueella (-12 %-yks.) ja taajamissa (-7 %-yks.) asuvia vähemmän ja haja-asutusalueilla asuvia enemmän (18 %-yks.).
- Yksityisautolla pääasiallisesti liikkuvia 21 %-yks. enemmän.

1. Yleistä tutkimuksesta
2. Tutkimuksen keskeisiä tuloksia
3. Vastaajien taustatiedot
4. Tutkimuksen tulokset

KUNTALAISUUDEN MERKITYS

Mitä kuntalaisuus merkitsee Sinulle? Arvioi, missä määrin seuraavat asiat pitävät kohdallasi paikkansa.

Asteikko:
Pitää paikkansa...
1=ei lainkaan
2=heikosti
3=kohtalaisesti
4=melko hyvin
5 = erittäin hyvin

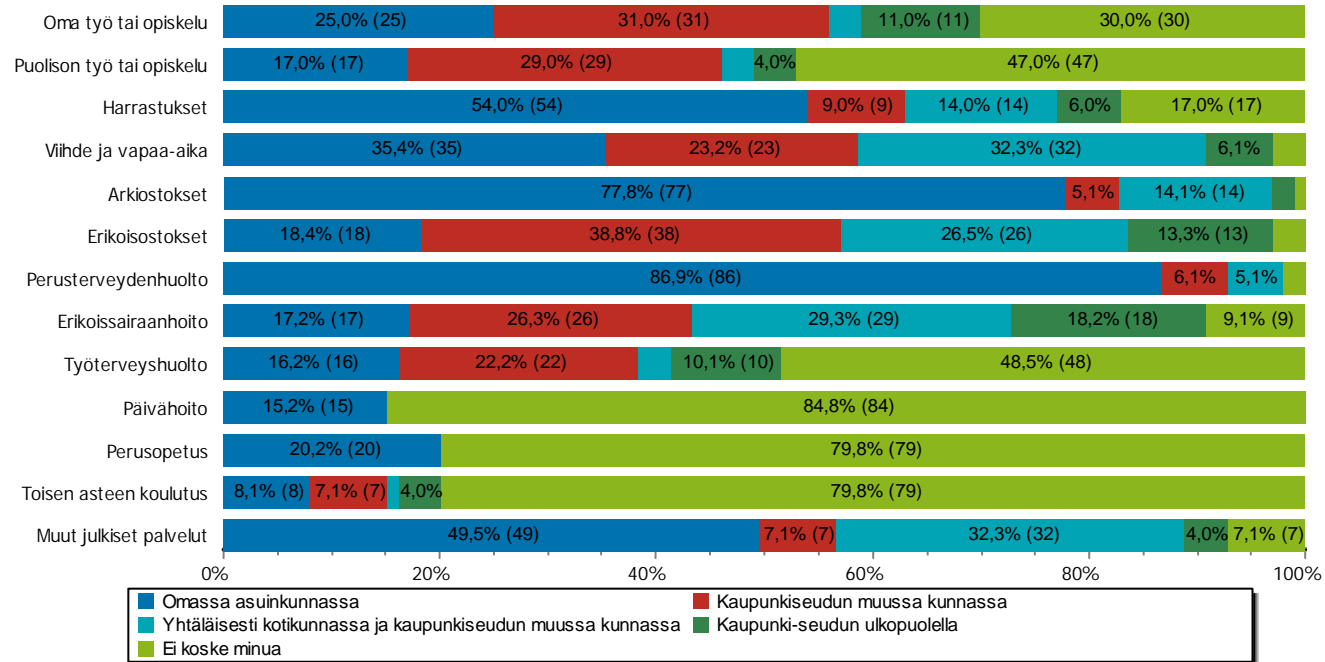
Kunta on erityisen tärkeä palveluiden järjestäjä 45-54-vuotiaille (94 % valinnut joko 4 tai 5).

Kaupunkiseudun muihin kuntiin nähden kunta koetaan Orivedellä tärkeämmäksi osallistumisen ja vaikuttamisen väyläksi (+16 %-yks.). Tämä korostuu ikäluokissa 44-vuotiaista ylöspäin (noin 80 % 45-64-vuotiaista).

Asuinalueet koetaan Orivedellä myös keskimääräistä useammin tärkeämmiksi kuin kunta (+15 %-yks). Erityisesti haja-asutusalueilla asuvat kokevat oman asuinalueensa kuntaa tärkeämmäksi (77 %). Keskusta-alueella asuville on muita useammin puolestaan juuri oma kunta tärkeä (71 %).

ARJEN ASIOINTI KAUPUNKISEUDULLA

Missä pääosin asioit tai asioitte toimittaessanne seuraavia arkeen liittyviä asioita?

Oma työ tai opiskelu tapahtuu useimmin sekä omalta että puolison osin kaupunkiseudun muussa kunnassa. Tämä korostuu 20-25-vuotiaiden omalla kohdalla (60 %) ja 35-44-vuotiailla puolison kohdalla (50 %). Keskusta-alueella asuvat työskentelevät muita useammin itse myös omassa asuinkunnassa (53 %).

Harrastukset, arkiostokset ja perusterveydenhuolto hoidetaan pääosin asuinkunnassa, viihde ja vapaa-aika ja erikoissairaanhoido useimmin yhtäläisesti molemmissa ja erikoisostokset pääosin kaupunkiseudun muussa kunnassa.

KUNNALLISTEN TEHTÄVIEN JÄRJESTÄMINEN

Vastaajia pyydettiin arvioimaan kolmea kehityssuuntaa erilaisten kunnallisten tehtävien hoidon kannalta.

Yksinkertaistetut suuntausvaihtoehdot olivat

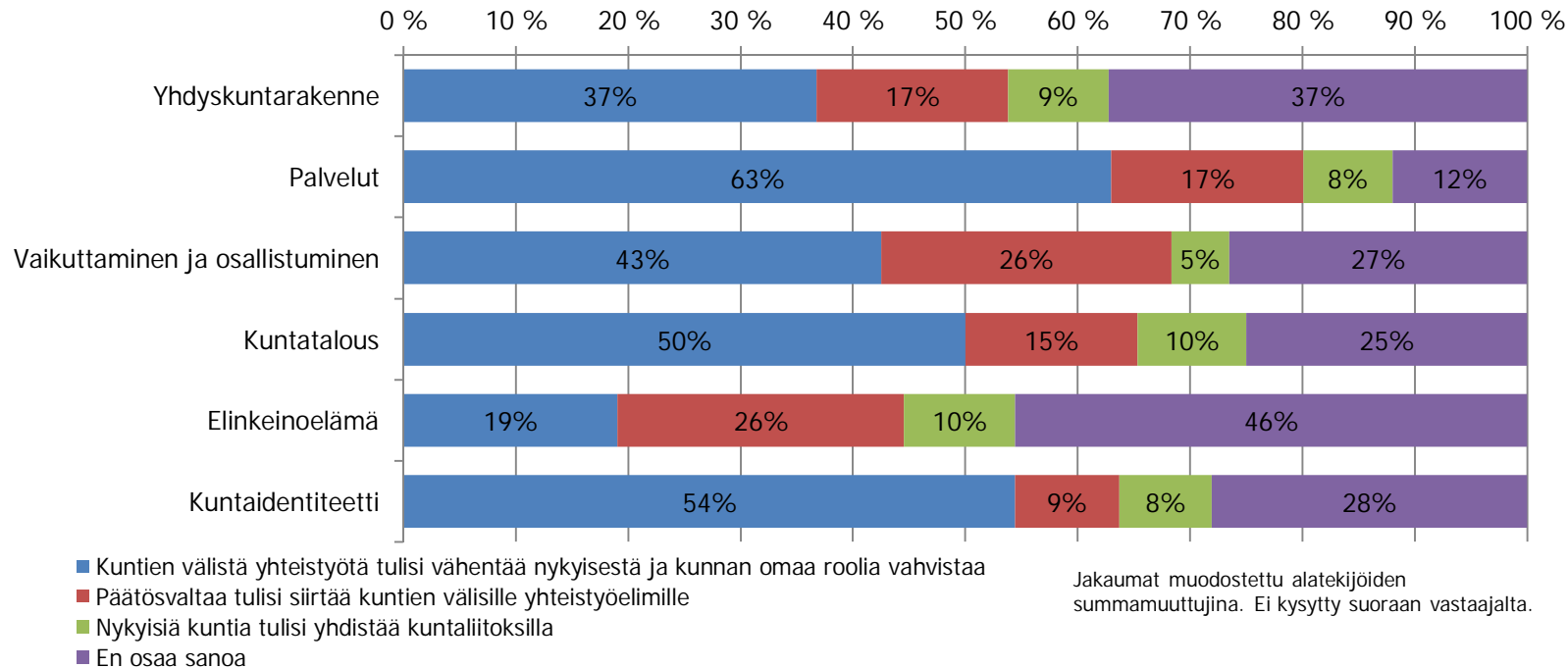
- Kuntien välistä yhteistyötä tulisi vähentää nykyisestä ja kunnan omaa roolia vahvistaa
- Päätösvaltaa tulisi siirtää kuntien välisille yhteistyöelimille
- Nykyisiä kuntia tulisi yhdistää kuntaliitoksilla
- lisäksi mukana oli en osaa sanoa -vaihtoehto.

Tehtävät oli jaettu yhdyskuntarakennetta, palveluita, vaikuttamista ja osallistumista, kuntataloutta, elinkeinoelämää ja kuntaidentiteettiä koskeviin tehtäviin.

Seuraavassa käydään läpi eri tekijät ensin summamuuttujana muodostetuista pääluokista ja sen jälkeen alaluokittain. Vertailu taustamuuttujittain tulee ilmi kunkin kuvion alla sanallisesti.

KUNNALLISTEN TEHTÄVIEN JÄRJESTÄMINEN

Ohessa on listattu erilaisia kunnallisia tehtäviä sekä kolme kehityssuuntaa toiminnan järjestämiseksi. Arvioi kunkin tehtävän kohdalla, minkä kehityssuunnan näkisit näistä kolmesta parhaaksi. Vastaa jälleen ajatellen koko kotitalouttasi.

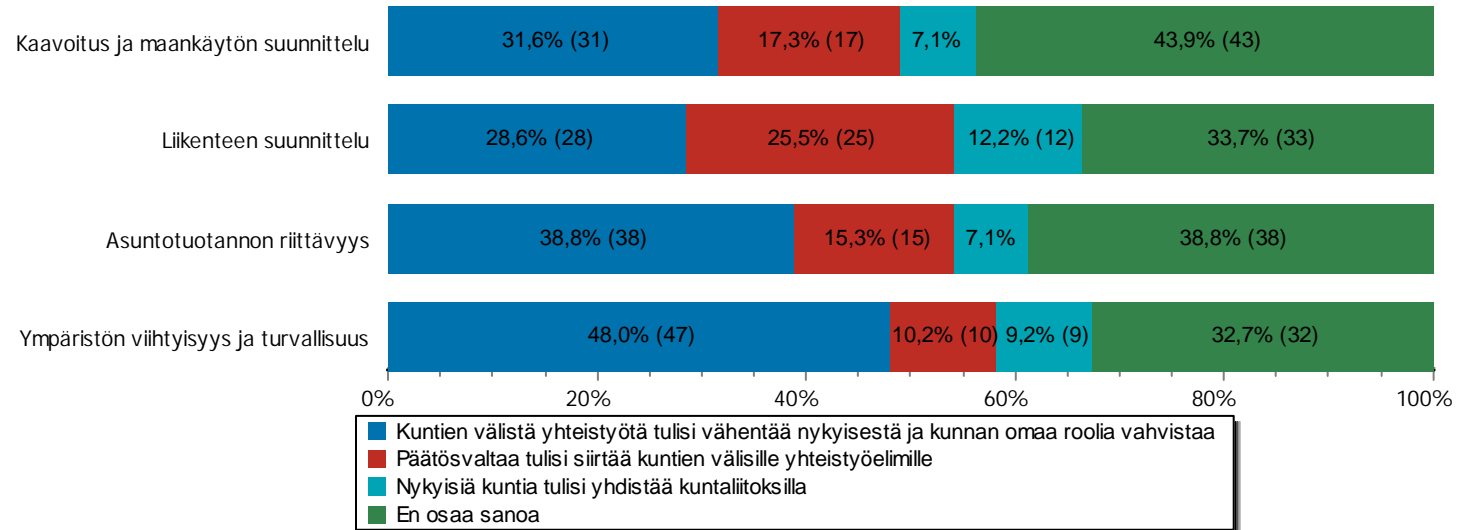

Kunnan oman roolin vahvistaminen koetaan parhaaksi vaihtoehdoksi erityisesti palvelujen, kuntatalouden ja kuntaidentiteetin kohdalla. Yhdyskuntarakenteessa erityisesti liikenteen suunnittelussa myös yhteistyöelimien käyttö saa kannatusta. Elinkeinoelämän kehittämisessä erityisesti kansainvälistymisen nähdään usein järjestävän parhaiten yhteistyöelimien kautta.

Eläkeläiset ja haja-asutusalueilla asuvat kannattavat selkeimmin kunnan oman roolin vahvistamista. Toimihenkilöt ja kunnan keskustassa asuvat puolestaan ovat monin paikoin useimmin kuntien välisten yhteistyöelimien kannalla.

YHDYSKUNTARAKENNE

Ohessa on listattu erilaisia kunnallisia tehtäviä sekä kolme kehityssuuntaa toiminnan järjestämiseksi. Arvioi kunkin tehtävän kohdalla, minkä kehityssuunnan näkisit näistä kolmesta parhaaksi. Vastaa jälleen ajatellen koko kotitalouttasi.

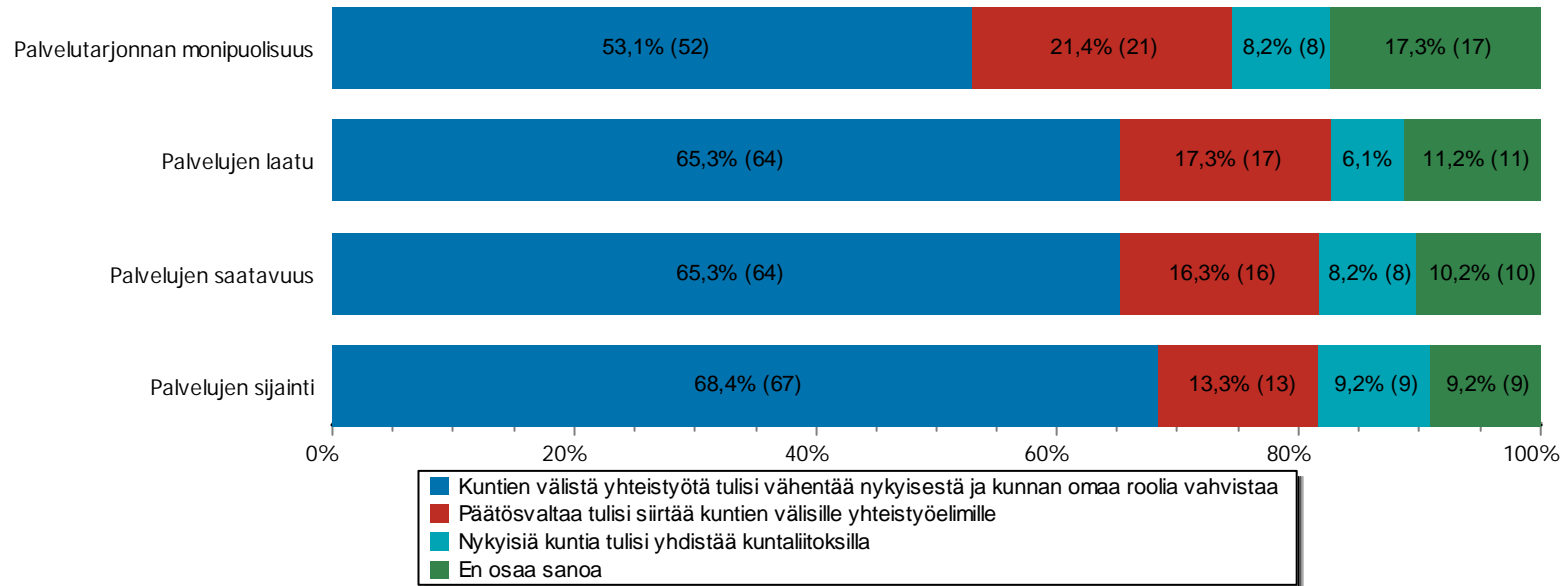
Näkemykset jakautuvat liikenteen suunnittelun osalta kahtia kunnan oman roolin vahvistamisen ja yhteistyöelimien välillä. Muissa tekijöissä kunnan oman roolin vahvistaminen nähdään useimmin parhaaksi suunnaksi.

Haja-asutusasukkaat kannattavat kaikissa 4 tehtävässä muita selvästi useammin kunnan oman roolin vahvistamista. Varsinkin liikenteen suunnittelun kohdalla keskustassa asuvat puoltavat yhteistyöelimiiä (69 %). Myös kaavoituksen ja maankäytön suunnittelun kohdalla sekä keskustassa että taajamissa asuvat näkevät tämän yhtä usein parhaana vaihtoehtona kuin kunnan oman roolin vahvistamisen (joka neljäs ja joka viides).

Ammattiryhmistä toimihenkilöt ovat useimmin yhteistyöelimien kannalla, varsinkin kahdessa ensimmäisessä tehtävässä. Eläkeläiset puolestaan kannattavat useimmin kunnan oman roolin vahvistamista.

PALVELUT

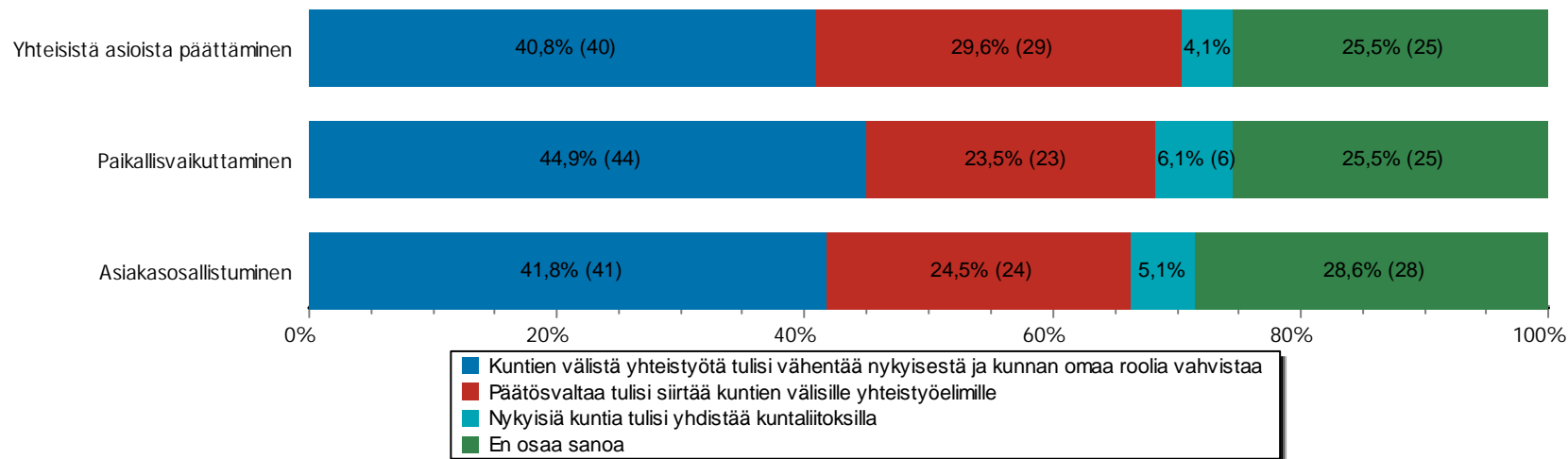
Ohessa on listattu erilaisia kunnallisia tehtäviä sekä kolme kehityssuuntaa toiminnan järjestämiseksi. Arvioi kunkin tehtävän kohdalla, minkä kehityssuunnan näkisit näistä kolmesta parhaaksi. Vastaa iälleen aiatellen koko kotitalouttasi.

Palveluiden kohdalla kunnan oman roolin vahvistaminen nähdään selvästi useimmin parhaana suuntana. Tätä kannattavat vielä muita vahvemmin eläkeläiset ja haja-asutusalueilla asuvat. Noin joka neljäs keskusta-alueella ja taajamissa asuvista puoltaa myös yhteistyöelimää, ja palvelujen monipuolisuuden (50 %), laadun (44 %) ja saatavuuden (44 %) kannalta erityisesti 45-54-vuotiaat kannattaisivat usein päätösvalan siirtämistä kuntien välisille yhteistyöelimille.

VAIKUTTAMINEN JA OSALLISTUMINEN

Ohessa on listattu erilaisia kunnallisia tehtäviä sekä kolme kehityssuuntaa toiminnan järjestämiseksi. Arvioi kunkin tehtävän kohdalla, minkä kehityssuunnan näkisit näistä kolmesta parhaaksi. Vastaa jälleen ajatellen koko kotitalouttasi.

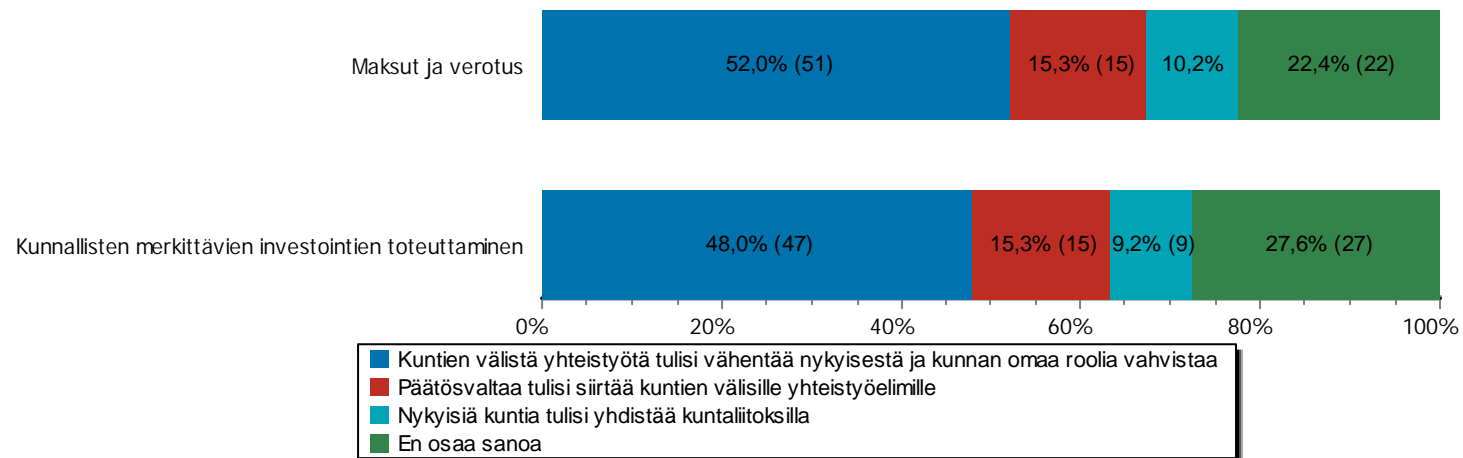

Vaikuttamisen ja osallistumisen osalta haja-asutusalueilla asuvat kannattavat selvästi useimmin kunnan oman roolin vahvistamista (noin 50 %). Keskustassa ja taajamissa asuvat kokevat yhteistyöelimet useammin vaihtoehdoksi ja varsinkin yhteisistä asioista päätettäessä keskustassa asuvat hoitaisivat päätöksenteon useimmin niiden avulla (44 %).

Ammattiryhmistä eläkeläiset ja lasten-, kodin- tai omaisten hoitajat kannattavat useimmin kunnan oman roolin vahvistamista ja toimihenkilöt varsinkin yhteisistä asioista päättämisen kohdalla yhteistyöelimisiä (56 %).

KUNTATALOUS

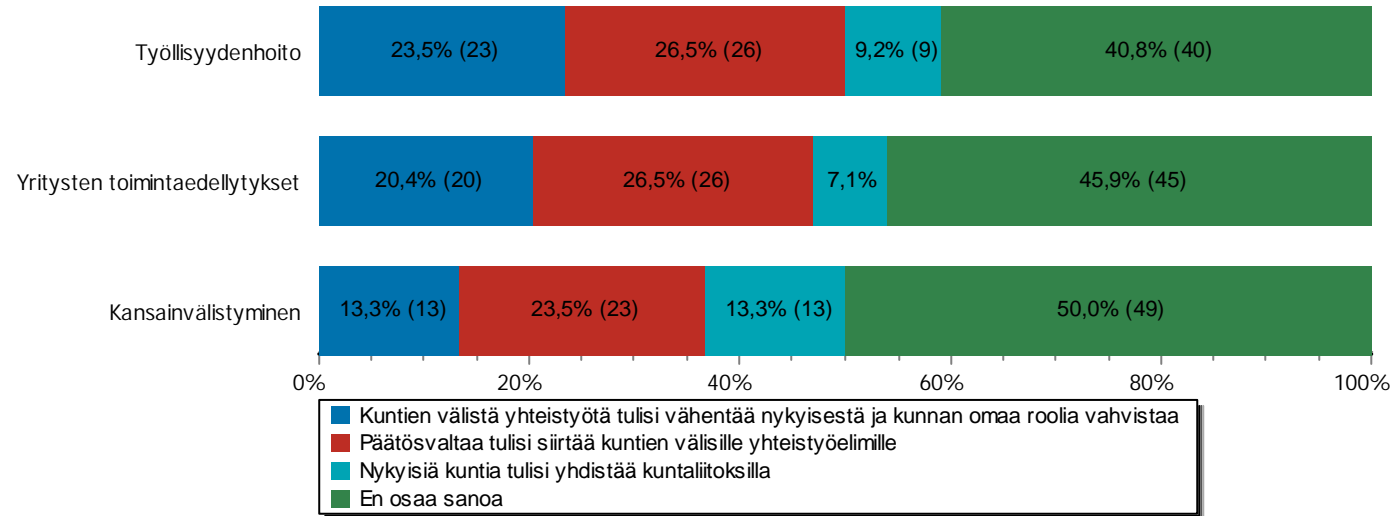
Ohessa on listattu erilaisia kunnallisia tehtäviä sekä kolme kehityssuuntaa toiminnan järjestämiseksi. Arvioi kunkin tehtävän kohdalla, mikä kehityssuunnan näkisit näistä kolmesta parhaaksi. Vastaa jälleen ajatellen koko kotitalouttasi.

Kuntatalouden osalta vastaajat siirtäisivät useimmin päätösvaltaa enemmän kunnan omalle sijalle. Jälleen kunnan oman roolin vahvistamisen kannalla ovat erityisesti haja-asutusalueilla asuvat (yli 60 %) sekä eläkeläiset (57 %). Kuntien välisten yhteistyöelimien vahvistamista kannattavat puolestaan keskustassa asuvat sekä erityisesti merkittävien investointien kohdalla toimihenkilöt (44 %)

ELINKEINOELÄMÄ

Ohessa on listattu erilaisia kunnallisia tehtäviä sekä kolme kehityssuuntaa toiminnan järjestämiseksi. Arvioi kunkin tehtävän kohdalla, minkä kehityssuunnan näkisit näistä kolmesta parhaaksi. Vastaa jälleen ajatellen koko kotitalouttasi.

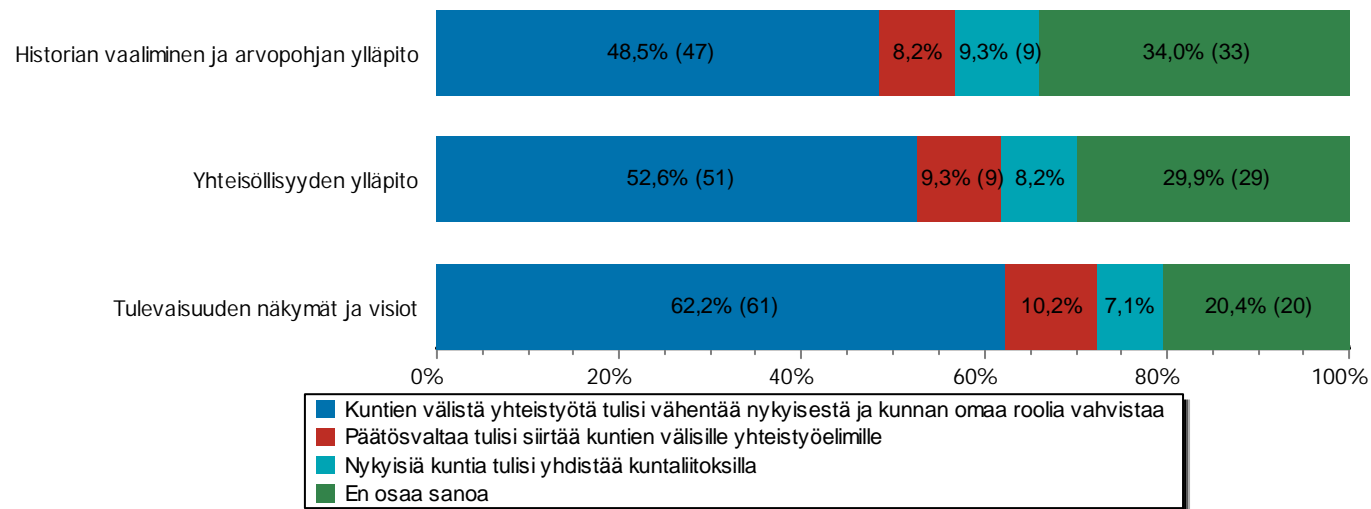

Kunnan oman roolin vahvistamista kannattavat useimmin haja-asutusalueilla asuvat (noin joka kolmas) ja työllisyydenhoidon kohdalla eläkeläiset (30 %) ja työntekijät (27 %). Muissa tehtävissä päätösvalan siirtäminen nähdään pääosin parhaaksi tai vähintäänkin yhtä hyväksi suunnaksi kaikissa ammattiryhmissä. Eniten tätä kannattavat toimihenkilöt.

Kansainvälistymisen osalta kunnan keskusta-alueella asuvista lähes joka toinen puoltaisi päätösvalan siirtämistä kuntien välisille yhteistyöelimille.

KUNTAIDENTITEETTI

Ohessa on listattu erilaisia kunnallisia tehtäviä sekä kolme kehityssuuntaa toiminnan järjestämiseksi. Arvioi kunkin tehtävän kohdalla, minkä kehityssuunnan näkisit näistä kolmesta parhaaksi. Vastaa jälleen ajatellen koko kotitalouttasi.

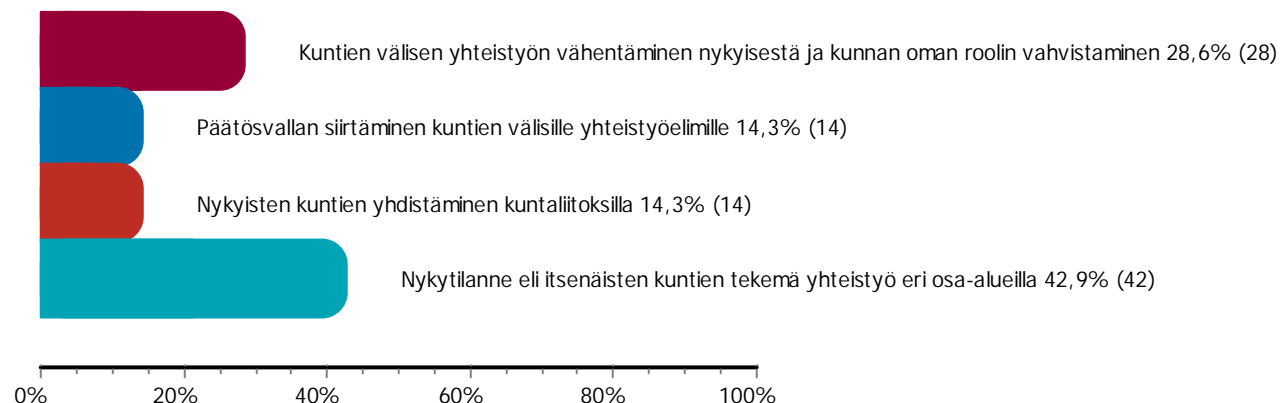

Kuntaidentiteetin kannalta kunnan oman roolin vahvistaminen näkyy erityisen tärkeänä suuntana. Myös tulevaisuuden visioissa näkemykset Orivedellä suuntaavat kunnan vahvaan rooliin. Tältä osin eri asuinalueiden välillä ei ole yhtä merkittäviä eroja kuin muissa tehtävissä.

Ammattiryhmistä toimihenkilöt kannattavat useimmin kuntien välisiä yhteistyöelimiä. Varsinkin tulevaisuuden näkymien ja visioiden osalta he näkevät sen lähes yhtä usein parhaaksi suunnaksi kuin kunnan oman roolin vahvistamisen (38 % - 31 %).

PARAS KOKONAISRATKAISU KAUPUNKISEUDULLE

Ajatellen kokonaisuutta, minkä seuraavista ratkaisuista koet parhaaksi koko kaupunkiseudun eli 8 kunnan (Kangasala, Lempäälä, Nokia, Orivesi, Tampere, Pirkkala, Vesilahti, Ylöjärvi) alueen kehittämisessä?

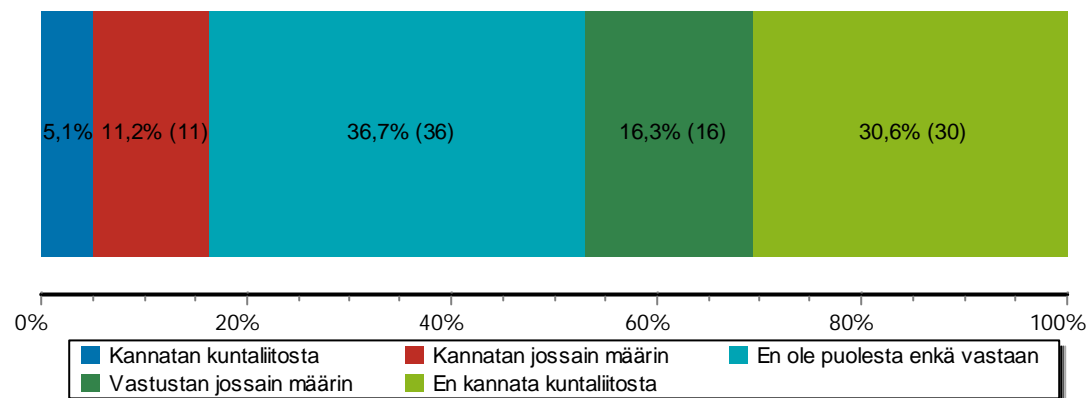
Hieman alle puolet näkee nykytilanteen parhaaksi ratkaisuksi koko kaupunkiseudun kehittämisessä.

65-74-vuotiaista peräti 56 % puoltaa kunnan oman roolin vahvistamista Alle 45-vuotiaat kannattavat selvästi useimmin nykymallia.

Kunnan oman roolin vahvistaminen on suosituin vaihtoehto haja-asutusalueilla (39 %). Keskustan ulkopuolisilla asuinalueilla ja taajamissa kannatetaan selvimmin nykytilannetta (49 %). Keskustassa asuvat kannattavat puolestaan vastaajista useimmin kuntien välisiä yhteistyöelimiä (25 %), mutta myös kuntaliitoksia (25 %) sekä nykymallia (38 %).

SUHTAUTUMINEN KUNTALIITOKSEEN

Kuinka suhtaudut kuntaliitokseen oman kuntasi kohdalla?

Kuntaliitosten kannalla vähintään jossain määrin on 16 % ja niitä vastaan vähintään jossain määrin on 47 %.

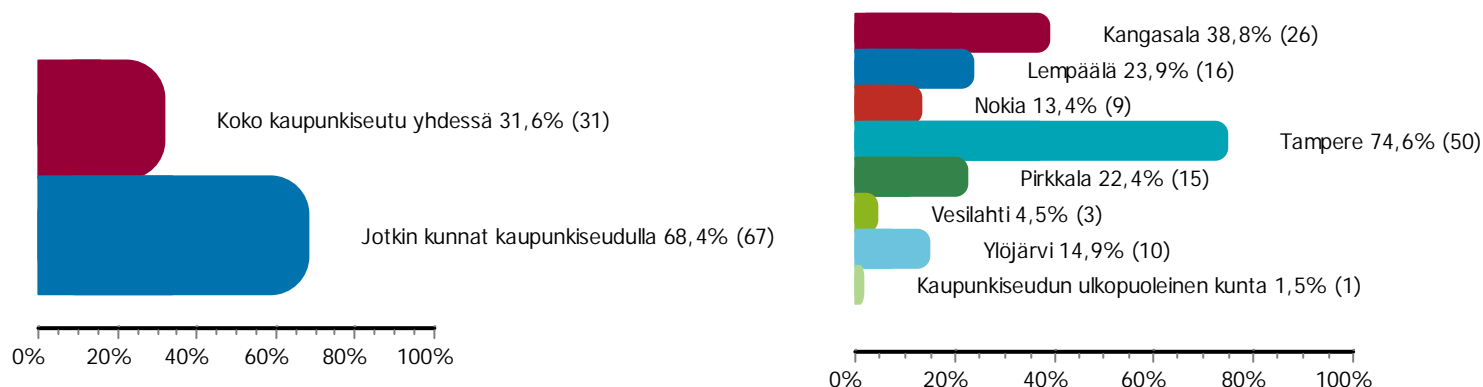
Liitoksia kannattavat eniten keskustan ulkopuolella taajamissa asuvat (20 %), mutta heistäkin useampi (37 %) vastustaa liitoksia.

Liitosten kannalla ovat useimmin 35-44-vuotiaat (36 % kannattaa, 36 % vastustaa). Liitoksia vastaan ovat useimmin 65-74-vuotiaat (75 %).

Eläkeläisistä liitoksia vastustaa 69 % ja toimihenkilöistä niitä kannattaa 38 %.

PARHAAT LIITOSKUMPPANIT

Jos kuntaliitoksia toteutuisi, mitkä olisivat mielestäsi oman kuntasi parhaat liitoskumppanit kaupunkiseudulla?

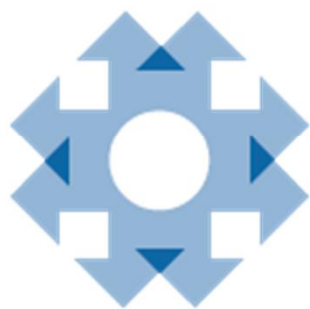

Jos kuntaliitoksia kuitenkin toteutuisi, vajaa kolmannes näkisi parhaaksi koko kaupunkiseudun liitoksen ja kaksi kolmannesta joidenkin kuntien liitoksen.

Kaupungin keskusta-alueella asuvista joka toinen kannattaisi koko kaupunkiseudun liitos – haja-asutusalueilla vain 12 %. Ikäryhmistä koko kaupunkiseudun liitosta kannattaisivat useimmin 26-34- ja 45-54-vuotiaat (50 %).

Parhaaksi yksittäiseksi liitoskumppaniksi nähdään selvästi useimmin Tampere (75 %). Reilu kolmannes kannattaisi myös Kangasalaa. Kangasalan kannalla olisivat erityisesti 35-44-vuotiaat (78 %). He kannattaisivat yhtä usein myös Nokiaa.

Eläkeläiset suosivat selvästi useimmin vain Tamperetta. Toimihenkilöt nostavat useimmin esiin Kangasalan (90 %), Lempäälän (80 %) sekä Pirkkalan (70 %)

INNOLINK

RESEARCH

TIEDOSTA MENESTYS

